

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Švantnera a soudců JUDr. Stanislava Bernarda a JUDr. Ing. Dušana Hrabánka v právní věci

navrhovatele: [osobní údaje navrhovatele]
bytem [adresa]
zastoupený advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

za

účasti: Bytové družstvo SPOLBYT, IČO 25021575
sídlem [adresa]
zastoupené advokátem JUDr. Mgr. [jméno] [jméno]
sídlem [adresa]

o neplatnosti usnesení členské schůze konané dne [datum], o odvolání účastníka proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 68 Cm 12/2017-143 ze dne 28. dubna 2022

takto:

- I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 68 Cm 12/2017-143 ze dne 28. dubna 2022 se potvrzuje.
- II. Účastník je povinen nahradit navrhovateli náklady odvolacího řízení ve výši 6 165 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce navrhovatele.

Odůvodnění:

1. Výše uvedeným rozhodnutím Krajský soud v Ústí nad Labem jako soud I. stupně vyhověl návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení č. 7/32 přijatého dne [datum] členskou schůzí účastníka - DRUŽSTVA SPOLBYT, jímž byly nahrazeny stanovy bytového družstva (výrok I.) a neúspěšnému účastníkovi uložil zaplatit navrhovateli na nákladech řízení částku 52 340 Kč (výrok II.)

2. Soud I. stupně vyšel ze skutečnosti, že se navrhovatel domáhal vyslovení neplatnosti usnesení č. 7/32 přijatého dne [datum] na členské schůzi DRUŽSTVA SPOLBYT, jímž byly dosavadní stanovy ze dne [datum] nahrazeny stanovami novými. [příjmení] stanovy však podle navrhovatele jdou nad rámec přizpůsobení se zákonu. Podle navrhovatele dále došlo k porušení pravidel při jejich schvalování a v rozporu s právními předpisy má být i text stanov. Navrhovatel nesouhlasil s ujednáními nových stanov majícími porušovat domovní svobody, nesouhlasí se smluvními povinnostmi pod sankcí vyloučení z družstva, dále nesouhlasí s rozšiřováním důvodů pro vyloučení z družstva, nesouhlasí ani s nízkou výší vypořádacího podílu a považuje za protiprávní také obcházení pravidel pro změnu stanov. V rozporu se zákonem má být i ujednání o možnosti vyloučení při porušení oznamovací povinnosti o počtu osob v bytě a porušení ujednání o nepřítomnosti v bytě či práci nebo ujednání o podnikání v bytě podmíněné souhlasem družstva. Dále podle navrhovatele neobstojí ani znění stanov ohledně poplatku za podnájem bytu spojený s možností vyloučení z družstva v případě jeho nezaplacení. Stejně tak má být podle navrhovatele

v rozporu se zákonem znění nových stanov upravujících povinnost opravovat rozvody elektřiny a vody. Podle navrhovatele má být v rozporu se zákonem i vydávání opatření všeobecné povahy představenstvem, domovní řád a vytvoření zdroje na opravy a investice. podle Navrhovatel měl dále opírat svůj požadavek na vyslovení neplatnosti předmětného usnesení č. 7/32 o tvrzené zkrácení práv členů družstva tím, že na členské schůzi přítomný právní zástupce družstva Dr. [jméno] měl uvést členy družstva přítomné na členské schůzi v omyl tvrzením, že nové stanovy nejsou změnou dosavadních stanov. Podle uvedeného advokáta se v případě přijímaných nových stanov mělo jednat pouze o jejich přizpůsobení novému občanskému zákoníku č. 89/2012 Sb., (NOZ) a zákonu č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích - zkráceně ZOK), ačkoli ve skutečnosti nové stanovy jdou podle navrhovatele nad rámec přizpůsobení NOZ a ZOK, což dokládal výčtem ujednání odchylných se od původních stanov, a to nad rámec přizpůsobení NOZ a ZOK.

3. Soud I. stupně posuzoval i stanovisko družstva, podle něhož bylo postupováno v souladu se zákonem a v souladu s tehdy platnými stanovami, přičemž k přijetí změny stanov bylo podle účastníka třeba účasti 75% všech členů družstva, přičemž na členské schůzi bylo přítomno 83,56% všech členů a svůj souhlas vyslovilo 100% přítomných. Podle účastníka družstvo požádalo všechny členy o vydání souhlasu podle § 731 ZOK a se změnou členských práv a povinností pak souhlasilo v prohlášení podle § 731 odst. 2 ZOK dalších 22 členů družstva, když svůj souhlas neudělili pouze 3 členové družstva a z těchto důvodů argumentace navrhovatele podle účastníka nemůže být významná.

4. Z hlediska skutkového soud I. stupně vyšel ze závěrů o skutkovém stavu věci podle nichž zejména v nových stanovách došlo k výrazným a zásadním změnám (např. v oblasti týkající se převodu bytu do osobního vlastnictví, v rozsahu výčtu povinností členu družstva, v otázce výše vypořádacího podílu, v podmínkách pro uzavření nájemní smlouvy, v rozšíření důvodu pro vyloučení z družstva atd.). Podle soudu I. stupně členové družstva sice měli v dostatečném časovém předstihu před konáním napadené členské schůze k dispozici navrhované znění nových stanov, avšak v takovémto případě bylo nutno členům poskytnout úplnou informaci o podstatě a rozsahu změn navrhovaného znění stanov, což se v projednávané věci nestalo. Proto soud I. stupně po aplikaci zejména § 575 odst. 1 písm. b) a § 635 ZOK, jakož i z § 637 ZOK uzavřel, že členové družstva na předmětné členské schůzi hlasovali pro přijetí navrhovaného usnesení o změně stanov, aniž by jim byla poskytnuta úplná informace o podstatě a rozsahu změn navrhovaného znění stanov, čímž podle soudu I. stupně došlo k porušení práv členů na dostatečné, určité a pravdivé informace. Uvedené podle soudu I. stupně znamená, že při přijímání nových stanov došlo k závažnému porušení zákona v důsledku čehož usnesení o přijetí nových stanov nemůže obstát a je neplatné. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

5. Proti tomuto usnesení se včas odvolal účastník (odvolatel) a domáhal se jeho změny a zamítnutí žaloby a podle obsahu odvolání případně připouští i zrušení napadeného usnesení soudu I. stupně a vrácení věci tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

6. Podle odvolatele soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Jestliže podle odvolatele soud I. stupně své závěry odvozuje ze zápisu z členské schůze konané dne [datum], zachyceném v notářském zápisu JUDr. [jméno] [příjmení], notářky v [obec], NZ 122/2017, N114/2017, v němž je uvedeno, že návrh stanov je upraven v souladu se zákonem o obchodních korporacích a s občanským zákoníkem a stanovy jako takové byly přizpůsobeny změnám a byla upravena terminologie dle ZOK a NOZ, z tohoto podle odvolatele nelze dovodit, že tímto členové družstva byli uvedeni v omyl.

7. Dále podle odvolatele vzhledem k posunu v interpretaci, vzhledem ke změně terminologie a vzhledem k rozšíření okruhu věcí, jež mají být upraveny ve statutárních dokumentech, není možné přehlednější porovnání původního znění stanov s novým zněním stanov.

8. Podle odvolatele doba jednoho roku od předložení návrhu znění stanov do okamžiku jejich schválení, dala členům družstva příležitost pro prostudování stanov a jejich posouzení a za této situace podle právního názoru odvolatele není důvod pro vyloučení aplikace § 260 NOZ. Pro aplikaci uvedeného ustanovení zákona podle odvolatele svědčí skutečnost, že členské schůze se zúčastnilo 120 členů ze 146, kteří všichni hlasovali pro přijetí tohoto návrhu. Z neúčastnících 26 členů družstva 23 vyslovilo svůj souhlas dodatečně písemně s úředně ověřeným podpisem. I tito členové družstva aktivně konali ve prospěch přijetí tohoto návrhu stanov a projevíli svoji vůli doloženou ověřenými podpisy. Nikdo ze zbývajících 145 členů družstva podle odvolatele netvrdil, že byl uveden v omyl s výjimkou navrhovatele, jenž se členské schůze neúčastnil. Navíc tito členové v průběhu soudního řízení opětovně odhlasovali změněné stanovy i po té, co družstvo z důvodu předběžné opatrnosti svolalo členskou schůzi způsobem souladným s právním názorem soudu.

9. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal dle § 212 a § 212a o. s. ř. napadené rozhodnutí včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, avšak odvolání účastníka důvodným neshledal.

10. Z hlediska skutkového odvolací soud vychází shodně se soudem I. stupně z následujících skutečností.

11. Dne [datum] se konala členská schůze družstva, která rozhodovala mimo jiné o změně původních stanov. Na členské schůzi bylo v době zahájení jejího jednání přítomno 122 z celkového počtu 146 členů družstva. Navrhovatel se členské schůze neúčastnil.

12. Před hlasováním o návrhu usnesení o změně stanov byla navržena změna článku 19 odst. 5 oddíl 3 (návrhu) nových stanov; tento návrh byl přijat.

13. Pro návrh usnesení o změně stanov (s již pozměněným článkem 19 odst. 5 oddíl 3 stanov) hlasovalo 121 přítomných členů, žádný z přítomných členů nehlasoval proti ani se nezdržel hlasování.

14. Po konání členské schůze předložilo 22 členů družstva, kteří se jí neúčastnili, písemné souhlasy s úředně ověřeným podpisem, v nichž prohlásili, že v souladu s § 731 odst. 2 z. č. 90/2012 Sb. uděluji souhlas se změnou stanov.

15. Dále odvolací soud vycházel ze skutečnosti, že článek 17 odst. 4 písm. f) nových stanov upravuje povinnost člena družstva na výzvu umožnit pověřeným osobám vstup do bytu, jehož je nájemcem, za účelem kontroly všech prostor bytu. Podle článku 19 odst. 3 nových stanov je v případě převodu družstevního podílu, s nímž jsou spojeny závazky převodce vůči družstvu, je nabyvatel podílu povinen uzavřít s družstvem dohodu o způsobu a lhůtách splacení těchto dluhů, a to do 15 dnů od dne, kdy obdrží výzvu k uzavření této dohody. Nebude-li dohoda uzavřena z důvodů na straně nabyvatele nejpozději do 30 dnů od této výzvy, považuje se to za důvod pro vyloučení člena z družstva. Článek 27 nových stanov upravuje důvody pro vyloučení z družstva. Článek 34 odst. 2 nových stanov určuje výši vypořádacího podílu tak, že se vypořádací podíl rovná výši splaceného (splněného) základního členského vkladu a splaceného (splněného) dalšího členského vkladu. V článku 43 jsou stanoveny základní práva a povinnosti člena bytového družstva jako nájemce, článek 44 zavádí poplatek za udělení souhlasu s přenecháním bytu do podnájmu, jehož neuhrazení je hrubým porušením povinnosti a důvodem pro vyloučení z družstva, článek 45 odst. 2 písm. b) stanoví okruh oprav a údržby v bytě, jež nájemce provádí sám na své náklady, a podle článku 49 odst. 4 podrobnosti ohledně práv a povinností spojených s nájmem družstevního bytu mohou být určeny v domovním řádu. Součástí stanov je příloha č. 1, jež specifikuje jednotlivé složky nájemného a náhrad za služby spojené s nájmem, uvádí způsob

stanovení konkrétní výše nájemného s tím, že složky nájemného stanoví členská schůze, k výpočtu částky je pak zmocněno představenstvo družstva. Dle článku 21 bodu 3 původních stanov je členská schůze - rozhoduje-li o změně stanov - usnášeníschopná, je-li přítomno 75 % všech členů družstva, a pro schválení změny stanov je nutný souhlas nadpoloviční většiny všech přítomných členů.

16. Již ze shora uvedeného je podle odvolacího soudu zřejmé, že družstvo navrhlo změnit stanovy tak, že namísto dosavadního znění stanov má být přijato znění zcela nové a změnu stanov na zasedání členské schůze odůvodnilo tvrzením, že cílem přijetí nových stanov není měnit stanovy, ale přizpůsobit je změnám a terminologii nové právní úpravy. Ve skutečnosti však tyto nové stanovy obsahují nově významné odchylky od dosavadní (měněné) úpravy stanov, jež nebyly vynuceny změnou právní úpravy.

17. Z hlediska právního odvolací soud vychází zejména z § 575 odst. 1 písm. b) ZOK, z § 635 ZOK a z § 637 ZOK. Z uvedených ustanovení zákona je zřejmé, že člen družstva vykonává své právo podílet se na řízení a rozhodování družstva především prostřednictvím účasti na členské schůzi a výkonem hlasovacího práva. K tomu, aby mohl své právo řádně vykonávat, musí mu podle právního názoru odvolacího soudu družstvo poskytnout dostatečné, určité a pravdivé informace týkající se jednotlivých záležitostí zařazených na pořad jednání členské schůze. Neobsahuje-li tyto informace pozvánka na členskou schůzi, poskytne je družstvo členům k jejich žádosti na zasedání členské schůze. Rozhoduje-li členská schůze o změně stanov, musí pozvánka podle § 637 ZOK obsahovat vedle náležitostí upravených v § 636 ZOK také návrh změn stanov, popř. návrh usnesení členské schůze, jímž mají být stanovy změněny.

18. Účelem uvedených požadavků zákona je podle právního názoru odvolacího soudu zajistit, aby členové družstva měli dostatečné informace o navrhovaných změnách stanov, mohli se v dostatečném časovém předstihu řádně připravit na zasedání členské schůze rozhodující o uvedené významné záležitosti a mohli uvážit, zda a jak budou o změně stanov hlasovat.

19. Ve vztahu k samotné změně stanov odvolací soud zastává názor, podle něhož je-li to s ohledem na rozsah a podobu navrhovaných změn vhodné, lze změnu stanov provést i přijetím nového znění stanov, jež zcela nahradí původní měněné znění stanov, jak se stalo v projednávaném případě. Takový postup podle odvolacího soudu, shodně se soudem I. stupně, nesmí zastírat skutečné změny stanov a nesmí vést k tomu, že věcné změny stanov nebudou členům družstva zjevné a zůstanou jim, „zamlženy“. Z těchto důvodů podle právního názoru odvolacího soudu je tak v případě přijímání nových stanov nutno ze strany družstva členům družstva poskytnout informace o tom, jaká ujednání stanov doznávají věcných změn.

20. Z těchto důvodů se odvolací soud ztotožňuje s názorem soudu I. stupně, podle něhož, jestliže družstvo v projednávané věci navrhovalo změnit stanovy tak, že namísto dosavadního znění stanov má být přijato znění zcela nové a změnu stanov na zasedání členské schůze odůvodnilo tím, že, „cílem není měnit stanovy, ale přizpůsobit je změnám a terminologii nové právní úpravy“, a nové stanovy tak ve skutečnosti obsahují nově významné odchylky od dosavadních stanov, v rozporu s § 575 odst. 1 písm. b) ZOK s § 635 ZOK, jakož i v rozporu s § 637 ZOK tak družstvo porušilo právo členů družstva na dostatečné, určité a pravdivé informace týkající se záležitosti, zařazené na pořad jednání členské schůze. Popsaným způsobem porušená zákonná ustanovení i podle právního názoru odvolacího soudu vedly správně soud I. stupně k závěru o neplatnosti usnesení o přijetí nových stanov.

21. Podle odvolacího soudu závažnost takového porušení shora uvedených dotčených ustanovení zákona nesnižuje fakt, že pro přijetí nových stanov hlasovali všichni na schůzi přítomní členové družstva za situace, kdy neměli dostatek informací a následně hlasovali shodným způsobem též při novém hlasování o téže otázce, jež se uskutečnilo v průběhu řízení před soudem, kdy družstvo postupovalo při informování členů družstva již v souladu se zákonem, jakož i v souladu s právním názorem soudu, jehož se družstvu dostalo v rozhodnutích soudu.

22. Je tomu tak proto, neboť povinnost dostatečně, určitě a pravdivě informovat členy družstva o záležitosti, zařazené na pořad jednání členské schůze je povinností vyplývající ze zákona a jde tak o povinnost postupovat nezávisle na momentálních okolnostech a podmínkách činnosti družstva, jakož i nezávisle na subjektivních podmínkách na straně vedení družstva a členské základny družstva.

23. Pro rozhodování členů družstva o tom, zda přijmout či nepřijmout nové stanovy je podle právního názoru odvolacího soudu zcela zásadní pro skupinu členů, jimž jsou dopady nových stanov známy již na první pohled, tak pro členy, již se v problematice změn v nových stanovách neorientují a pouze věří vedení družstva jako předkladateli návrhu, aby disponovali seznamem změn stanov s případným odůvodněním změn a aby i znalým členům žádná změna stanov neunikla a aby se případně seznámili i se stanovisky družstva k jednotlivým změnám stanov, a to především za účelem omezení výkladových nejasností při postupu podle novelizovaných článků stanov. Za tohoto stavu by bylo potom věcí každého člena družstva, jak využije informace poskytnuté v dostatečném rozsahu družstvem k hlasování o přijetí nových stanov.

24. Z těchto důvodů odvolací soud, shodně se soudem I. stupně, považuje v projednávaném případě shora uvedený informační deficit na straně družstva za závažné porušení práv členů družstva vylučující možnost aplikace § 260 NOZ. Je tomu tak především s ohledem na odvolacím soudem zastávaný názor, že ani opakované hlasování po pečlivém seznámení členů družstva se změnami přijímaných stanov, jež dopadlo obdobně jako vadami stížené hlasování, nemůže odůvodnit aplikaci § 260 NOZ, když závažné právní následky neinformování členů družstva ve shora uvedeném směru v průběhu vadného hlasování již nastaly a projevíly se především v tom, že členové družstva trpící deficitem informací se ohledně předmětu hlasování museli buď spolehnout na představenstvo družstva tvrdící, že nové znění stanov nepředstavují žádnou kvalitativní změnu, nebo museli vyvinout vlastní značné úsilí k porovnávání starých stanov s navrženým novým zněním stanov s rizikem možnosti přehlédnutí některých změn a souvislostí.

25. Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení ve výroku I. za podmínky § 219 o. s. ř. potvrdil.

26. Navrhovatel byl v řízení před odvolacím soudem úspěšný a odvolací soud mu proto proti neúspěšnému účastníkovi v souladu s § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. přiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení celkem ve výši 6 165 Kč za 1 úkon právní služby jeho advokáta (za vyjádření se k podanému odvolání) k čemu přísluší i 1 režijní paušál 300 Kč a náhrada za odvedenou DPH. Navrhovateli, jenž se dostavil k jednání odvolacího soudu dne [datum] náleží paušální náhrada 300 Kč podle vyhl. 254/2015 Sb. a jízdné vynaložené na trase [obec] - [obec] a zpět tj. 206 km vozidlem reg.zn. 3U00236 při prům. spotřebě 8, 1 BA 95/100 km ve výši 1 751 Kč.

27. Proto bylo rozhodnuto ve výroku II. tohoto usnesení tak, že účastník je povinen nahradit navrhovateli náklady odvolacího řízení ve výši 6 165 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce navrhovatele.

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, za podmínek § 237 a násl. o. s. ř. Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 21. června 2023

JUDr. František Švantner
předseda senátu